

Силабус курсу СОЦІАЛЬНА МЕДІАЦІЯ

Освітньо-професійна програма:
«Соціальна Педагогіка»
Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Кількість кредитів: 3
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: четвер 14.00-15.00, ауд. 232
Рік навчання: 1. Семестр: 2.
Мова викладання: українська
Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу:	доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Калаур Світлана Миколаївна
Контактний телефон	0982623656
Е-mail викладача:	svitlanakalaur@gmail.com ; kalaur@tnpu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальна медіація» спрямована на формування у магістрантів теоретичних знань про місце і значення медіаторських послуг у професійній діяльності майбутнього соціального педагога.

Мета викладання навчальної дисципліни «Соціальна медіація» полягає у формуванні у магістрантів теоретичних уявлень про медіаторську діяльність як галузь гуманітарного знання, її об'єкт і предмет та основні категорії, розкриття процесу організації та проведення ділових прийомів; знайомство з основними підходами до надання послуги медіації.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у магістрантів формуються такі *компетентності*:

- ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою; володіти базовими навичками комунікації іноземною мовою; здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності.
- ЗК 2 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вдосконалення наявних професійних умінь та навичок відповідно до вимог професійного середовища, розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності.
- ЗК 3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміти основні концепції, теорії та факти для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
- ЗК 5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації та комплексному використанні знань у сфері соціально-педагогічної діяльності; прогнозуванні результатів прийнятих організаційно-управлінських рішень і готовність брати відповідальність за їх наслідки; використовувати ресурси держави, бізнесу та громадських організацій для вирішення проблем соціального благополуччя на основі принципів і технологій реалізації сучасного соціального партнерства; здійснювати моніторинг та оцінку ефективності соціально-педагогічних проєктів та програм.
- ЗК 9 Здатність працювати в міжнародному контексті; бути готовим до роботи у соціально-педагогічній сфері, володіти навичками адвокатації та медіації.
- ФК 3 Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти; налагоджувати взаємозв'язок та взаємодію з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; володіти знаннями щодо

стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.

- ФК 8 Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах; вивчати та узагальнювати передовий досвід соціально-педагогічної діяльності; включатися в інноваційні процеси, бути їх ініціатором; забезпечувати ефективну взаємодію всіх учасників інноваційного процесу; проводити експертизу науково-дослідних робіт в соціально-педагогічній сфері.
- ФК 12 Організація сприятливого середовища у різних соціальних інституціях; готовність мобілізуватись до дій в екстремальних ситуаціях; визначати фактори агресивного середовища, прогнозувати наслідки його впливу на дитину; визначати шляхи створення безпечного й розвивального середовища; розробляти методичні рекомендації з питань створення сприятливого середовища в різних соціальних інститутах. Здатність до координації зусиль різних організацій соціально-педагогічної сфери щодо вирішення
- ФК 13 соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту представників груп ризику; застосовувати технології соціально-педагогічної роботи з різними категоріями суб'єктів, організовувати і координувати волонтерську діяльність на засадах академічної культури та доброчесності.
- ФК 16 Посередництво між клієнтами та структурами, що надають послуги, з метою максимізації соціально-педагогічних ресурсів відповідно до потреб та інтересів споживачів послуг.

Структура курсу

Години лек./сем	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Загальна характеристика процесу медіації, вибір посередника	Розуміти сутність процесу медіації та її переваги. Знати основні принципи медіації, та оволодіти основними моделями медіації	Усне опитування
2/1	Медіація як явище європейських правовідносин. Законодавче забезпечення медіаторської діяльності фахівців соціальної сфери	Розуміти законодавче забезпечення медіаторської діяльності. Уміти характеризувати зарубіжний досвід медіаторської діяльності	Написання рефератів, есе
2/1	Кодекс етики медіатора	Засвоїти засади регулювання медіації відповідно до положень Директиви Європарламенту «Про деякі аспекти медіації в цивільних і господарських спорах». Знати Європейський кодекс поведінки медіатора.	Термінологічний диктант
2/1	Функції медіатора та стадії проведення медіації	Засвоїти функції медіатора та стадії медіації. Уміти здійснювати оцінку ефективності посередницької діяльності.	Письмове опитування
2/2	Особливості сімейної медіації	Засвоїти особливості сімейної медіації та її золотий принцип. Знати правові засади запровадження процедури сімейної медіації у роботі органу опіки та піклування.	Усне опитування
2/2	Медіація у кримінальних справах	Знати кримінально-правові підстави звільнення від відповідальності, призначення покарання та звільнення від покарання та його відбування в аспекті можливості застосування медіації.	Конспект лекції та відповідні джерела
2/4	Психологія ділового спілкування та ведення	Уміти характеризувати діловий психологічний клімат. Знати	Презентації та есе

	службового листування	особливості поведінки зі співрозмовниками різних психологічних типів.	
2/2	Зміст та організація ділових переговорів	Опанувати стратегії взаємодії з партнерами по переговорах. Знати алгоритм ведення ділових переговорів та методи ведення переговорів	Письмове опитування
4/2	Національні особливості ведення переговорів з іноземними партнерами	Освоїти особливості ведення переговорів з іноземними партнерами.	Усне опитування, тестування, робота з методиками, розробка електронних газет

Індекс у матриці ОП	Програмні результати навчання
ПРН 3	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 5	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів; встановлювати взаємозв'язки та організувати спільну діяльність з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; вимірювати досягнення у виконанні поставлених завдань і формулюванні/перегляді цілей; добирати відповідний інструментарій (інтерв'ю, спостереження, анкети, фокус-групи), уміти ними користуватися.
ПРН 11	Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації; визначати, аналізувати та пояснювати соціальні явища, ідентифікувати соціально-педагогічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; здійснювати консультативну діяльність, пропонувати власні способи вирішення соціальних завдань і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
ПРН 13	Застосовувати моделі розвитку громад, ініціювати громадські дискусії, слухання, спрямовані на оптимізацію соціального захисту і соціального обслуговування населення; вивчати та застосовувати стандарти соціально-педагогічних послуг для різних категорій клієнтів, долати дискримінаційні практики та впроваджувати антидискримінаційну політику в навчальних закладах, організаціях, службах та установах.

Рекомендовані джерела

1. Коростіль М. П. Медіація як спосіб вирішення конфлікту. Впровадження в освітній простір відновних практик / М. П. Коростіль // Психологічна культура вчителя в контексті викликів сучасності : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 5-6 квітня 2017 р.) / укладачі : В.Є. Кавецький, А.В. Вихрущ, О.Я. Жизномірська, Т.Г. Дідух. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. С. 146–150.
2. Бесемер Христоф. Медіація. Посередництво в конфліктах / Пер. с нем. Н. В. Маловой. – Калуга, «Духовное познание», 2004. 176 с.
3. Кодекс етики медіатора [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrmediation.com.ua/ua/about_center/mediator_code_of_ethics/
4. Конфликт и карта медиации / Н. М. Лаврова, В. В. Лавров, Н. В. Лавров. СПб. : Бридж. 2012. 144 с.

5. Заверико Н. В. Медіація як технологія розв'язання конфліктів серед підлітків: вітчизняний та зарубіжний досвід / Н. В. Заверико // Соціальна педагогіка : теорія та практика. 2012. №2. С. 28–33.
6. Базовый курс медиации: рефлексивные заметки / М. С. Бойко и др.; под. ред. С. В. Лабода. – Минск : Медисонт, 2011. 316 с.
7. Лeko Б. А. Медіація : підручник / Б. А. Лeko, Г. В. Чуйко. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 462 с.
8. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах / Х. Бесемер. : Пер. с нем. Калуга : Духовное познание, 2004. 176 с.
9. Лeko Б. А. Медіація : підручник / Б. А. Лeko, Г. В. Чуйко. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 462 с.
10. Практикум з конфліктології / Г. Ложкін, Є. Юрковський, І. Моначін. Тернопіль : Воля, 2005. 168 с.
11. Нагаев В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник / В. М. Нагаев. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
12. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 240 с.
13. Даниленко О. Роль якісних методів у дослідженні соціальних конфліктів / О. Даниленко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2006. № 1. С. 110–123.
14. Казаков В. Концепція нового соціального конфлікту Алена Турена / В. Казаков // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2008. № 3. С. 151–168.
15. Кунцевська А. Витоки інтраперсональних конфліктів у соціальних працівників (за матеріалами тренінгів) / А. Кунцевська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціологія. Психологія. Педагогіка / Відп. ред. В.Б. Євтух. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. Вип. 24 – 25. С. 48–54.
16. Петришин Г. Конфлікт як соціальне явище (матеріали до лекції) / Г. Петришин // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Філософія / Ред. кол. : М.М. Алексієвець, В.Д. Бондаренко, М.Г. Братасюк та ін. Тернопіль : ТДПУ, 2003. Вип. 11. С. 171–178.
17. Русинка І. І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами : навчальний посібник для студ. екон. спец. ВНЗ / Іван Русинка. К. : Професіонал, 2007. 332 с.
18. Орендарчук Г. Соціологія конфлікту : матеріали до лекції / Г. Орендарчук, О. Розумович // Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Філософія / Ред. кол. : М. М. Алексієвець, В. Д. Бондаренко, М. Г. Братасюк та ін. Тернопіль : ТДПУ, 2003. Вип. 11. С. 182–189.
19. Іщенко Ю. Конфлікти як предмет гуманітарної перспективи : соціальна філософія / Ю. Іщенко // Філософська думка. 2010. № 2. С. 97–105.
20. Конфліктологія : підручник для студентів ВНЗ юрид. спец. / Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін. Х. : Право, 2002. 256 с.
21. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Ємельяненко, В. М. Петюх / За заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. К. : КНЕУ, 2003. – 315 с.
22. Прибутько П. С. Конфліктологія : навчальний посібник / П. С. Прибутько, Р. В. Михайленко, Л. М. Дубчак та ін. К. : КНТ, 2010. 136 с.
23. Іщенко Ю. Конфлікт як предмет гуманітарної перспективи : соціальна філософія / Ю. Іщенко // Філософська думка. 2010. №2. С. 97–105.
24. Бурлай Є. Конфлікт і закон : [соціологія права] / Є. Бурлай // Філософія права і загальна теорія права. 2013. №2. С. 320–335.

Допоміжні

1. Ишмуторов А.Т. Конфлікт і злагода. Основи когнітивної теорії конфліктів. К.: Наукова думка, 1996.
2. Ділові контакт із іноземними партнерами : навч.-практ. посіб. Для бізнесмена / Укладач Ю. І. Палеха / За заг. Ред. І. І. Тимошенка. К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2005. – 284 с.
3. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. К.: МАУП, 2003.

4. Корекційно-виховні заходи у підготовці психолога-практика : метод. посібник / С. М. Аврамченко, т. І. Білуха, І.В. Євтушенко. Ялта : Кримський гуманітарний університет, 2006. – 86 с.
5. Дороніна М. С. Культура ділового спілкування і партнерства : навч. собіб. / М. С. Дороніна, А. В. Дороніна. Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. 202 с.
6. Чмут Т. К. Етика ділового спілкування : навч. посіб. / Т. Чмут, Г. Чайка. К. : Знання, 2007. – 230 с.
7. Драгомирецька Н. М. Мистецтво ділового спілкування : навч. посіб. для студ. спец. «Держ. управ.». Одеса, 2007. – 151 с.
8. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування : навч. посіб. / Олег Кубрак. – 3-тє вид., стереотипне. Суми : Університетська книга. – К. : ВД «Книгарня Ольга», 2005. – 221 с.
9. Тимошенко Н. Корпоративна культура : Діловий етикет : навч. посіб. / Наталія Тимошенко. К. : Знання, 2006. 392 с.
10. Карпушина М. Г. Система методів та форм навчання у формуванні вмій вирішувати проблемні ситуації / М. Г. Карпушина // Вісник Запорізького національного університету / голов. ред. Локарева Г. В. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2013. № 2 (20) : Педагогічні науки. С. 36–47.
11. Декларация принципов толерантности. Утверждена резолюцией 5.61 генеральной конференции ЮНЕСКО от 16 ноября 1995 года / [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.studmed.ru/docs/document1452/content>.
12. Казміренко В. П. Засади когнітивної психології спілкування : моногр. / [В. П. Казміренко та ін.] ; за наук. ред. д-ра психол. наук, проф. В. П. Казміренка. – Кіровоград : Імекс, 2013. – 389 с.
13. Карамушка Л. М. Психологія управління конфліктами в організації (на матеріалі діяльності освітніх організацій) / Л. М. Карамушка, Т.М. Дзюба. К. : Науковий світ, 2009. 268 с.
14. Семиченко В. А. Підготовка майбутніх педагогів до конструктивного вирішення міжособистісних конфліктів / В. А. Семиченко, М. В. Семиченко // Конфлікти в педагогічних системах : матеріали наук. практ. конф. Вінниця : ВДТУ, 1997. С. 271–273.
15. Філь С. С. Поняття конфліктологічної компетентності студентів, які в майбутньому працюватимуть з людьми / С. С. Філь // [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://gisap.eu/ru/node/750>
16. Ващенко І. В. Конфлікти : сучасний стан, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ : [монографія] / І. В. Ващенко. Х. : ОВС, 2002. – 256 с.
17. Гіренко С. П. Конфліктологічна компетентність фахівця як чинник їх психологічної безпеки / С. П. Гіренко // Актуальні проблеми роботи з персоналом у правоохоронних органах МВС України : матеріали наук.-практ. конф., 27 листоп. 2008 р., м. Харків / ХНУВС. Х., 2008. С. 41–46.
18. Долинська Л. В. Психологія конфлікту: Навч. посібн. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. К. : Каравела, 2013. 304 с.
19. Довгань Н. Конфлікт – феномен суспільного розвитку, його суть, складові / Н. Довгань // Збірник наукових праць УАДУ. К., 2002. Вип. 2. С. 291–297.
20. Пов'якель Н. І. Психологічні засади формування когнітивних умінь продуктивного розв'язання конфліктних ситуацій у педагогічних системах / Н. І. Пов'якель // Конфлікти в педагогічних системах : матеріали наук.-практ. конф. – Вінниця : ВДТУ, 1997. – С. 255–258.
21. Іонова О. М. Теоретико-методологічні засади дослідження проблеми конфліктів у педагогіці / О. М. Іонова // Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць. Луганськ : СНУ, 2005. Вип. 2 (8). С. 72–85.
22. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. / А. М. Гірник. К. : Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с.

23. Антонов Г. В. Конфлікт як предмет дослідження: педагогічний аспект / Г. В. Антонов // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. праць. Х. : ХДПУ, 2004. Вип. 13. С. 20–27.
24. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. / А. М. Гірник. К. : Києво-Могилянська академія, 2010. 222 с.
25. Антонов Г. В. Конфлікт як предмет дослідження: педагогічний аспект / Г. В. Антонов // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. праць.
26. Білоконенко Л. А. Український міжособистісний конфлікт : [монографія] / Л. А. Білоконенко. Київ : Інтерсервіс, 2015. – 335 с.
27. Долинська Л. В. Психологія конфлікту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. К. : Каравела, 2013. – 303 с.
28. Петришин Г. Р. Конфліктологія : навч.метод. посіб. / Галина Петришин. – Тернопіль : ТНПУ, 2014. 64 с.
29. Русинка І. І. Конфліктологія. Психотехніки запобігання і управління конфліктами : навч. посіб. для студ. економ. спец. ВНЗ / І. І. Русинка. К. : Професіонал, 2007. – 332 с.
30. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. І. Скібіцька. 2-ге вид. К. : Кондор, 2009. 384 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та підсумкових тестувань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. (теми 1-7) – обговорення, розгляд питань, тестування	40
Модуль 2. (теми 8-10) – обговорення, розгляд питань, виступ з повідомленнями, тестування, розв'язування проблемних ситуацій, презентація есе, газет, вебінарів	40
Залік (теми 1–10). Підсумковий контроль у тестовій формі	20

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни